

opusdei.org

Noces a Canà de Galilea

Petjades de la nostra fe.
Nombrosos testimonis ens parlen d'un santuari edificat pels cristians en memòria d'aquell primer miracle realitzat per Jesús.

09/06/2013

"Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ" (*Jn* 2, 1). Es van celebrar unes noces a Canà de Galilea. Sant Joan és l'únic evangelista que narra el primer signe de Jesús, realitzat durant aquella celebració a Canà: a

petició de la Mare de Déu, quan va convertir l'aigua en vi. Al mateix poble de la Galilea també faria el segon dels miracles: la guarició del fill d'un funcionari reial, que estava malalt a Cafarnaüm (Cf. Jn 4, 46-54).

El relat de Canà és senzill i ric en matisos:

"El tercer dia es van celebrar unes noces a Canà de Galilea. Hi havia la mare de Jesús. També hi fou convidat Jesús, juntament amb els seus deixebles. Quan el vi s'acabava, la mare de Jesús li diu: No tenen vi. Jesús li respon: Dona, i jo què hi tinc a veure? Encara no ha arribat la meua hora. La seva mare diu als servidors: Feu tot el que ell us digui. Hi havia allà sis piques de pedra destinades a les pràctiques de purificació usuals entre els jueus. Tenien una cabuda d'uns cent litres cada una. Els diu Jesús: Ompliu d'aigua aquestes piques. Ells les ompliren fins dalt. Llavors els

digué: Ara traieu-ne i porteu-ne al cap de servei. Ells li'n portaren. El cap de servei tastà aquella aigua convertida en vi. Ell no sabia d'on venia, però els servidors sí que ho sabien, perquè ells mateixos l'havien tret. El cap de servei, doncs, crida el nuvi i li diu: Tothom serveix primer els millors vins i, quan els convidats han begut molt, serveix els més ordinaris. Però tu has guardat fins ara el vi millor. Així va començar Jesús els seus senyals prodigiosos a Canà de Galilea. Així manifestà la seva glòria, i els seus deixebles van creure en ell" (Jn 2, 1-11).

Els relats cristians més antics que presenten Canà de Galilea com a fita de peregrinació, la situen a prop de Natzaret: "no lluny d'allí divisarem Canà, on va ser convertida l'aigua en vi", afirma sant Jeroni en una carta escrita entre els anys 386 i 392 (Sant Jeroni, *Epistola XLVI. Paulae et Eustochiae ad Marcellam*, 13). I en un

altre document posterior, dóna a entendre que la ciutat es trobava en el camí cap al mar de Genesaret: "a bon pas es va recórrer Natzaret, la nutrícia del Senyor; Canà i Cafarnaüm, testimonis dels seus miracles, el llac de Tiberíades, santificat per les travessies del Senyor, i el desert on diversos milers de persones es van afartar amb uns quants pans i de les sobres dels que van menjar es van omplir tants canastres com són les tribus d'Israel" (Sant Jeroni, *Epistola CVIII. Epitaphium Sanctae Paulae*, 13).

Nombrosos testimonis ens parlen d'un santuari edificat pels cristians en memòria d'aquell primer miracle realitzat per Jesús; també afirmen que es conservaven una o dues gerres i que existia una font al poble. Una de les proves més remotes pertany al relat d'un pelegrí anònim del segle VI, que havia sortit de Séforis-Diocesarea: "després de tres

milles de camí, arribem a Canà, on el Senyor va ser present en les noces, i ens asseiem al mateix lloc, jo indignament hi vaig escriure el nom dels pares. Hi resten encara dos atuells, vaig omplir una d'aigua i vaig vessar vi d'aquesta; me la vaig posar plena sobre les espatlles i la vaig posar sobre l'altar. Després ens rentem a la font per a les benediccions" (*Itinerarium Antonini Piacentini*, 4).

Dos llocs

Encara que aquests testimonis que han arribat fins a nosaltres tenen un valor indubtable, no aporten dades definitives per situar Canà, ja que podrien referir-se a dos llocs amb aquest nom que hi ha al nord de Natzaret: les ruïnes de Khirbet Qana, un llogaret despoblat des de fa set segles, i la ciutat de Kefer Kenna, que actualment compta amb disset mil

habitants, dels quals una quarta part són cristians.

Khirbet Qana ocupava el cim d'un turó sobre la vall de Netufa, prop del camí que unia Acre amb el mar de Genesaret. Es trobava a nou quilòmetres de Séforis i a catorze de Natzaret. Les investigacions arqueològiques han tret a la llum les restes d'un petit poble que va sobreviure fins els segles XIII o XIV, on hi ha una gruta amb vestigis de culte cristià d'època bizantina i nombroses cisternes excavades a la roca per emmagatzemar l'aigua de pluja, ja que no existien fonts a la zona.

Kefer Kenna està a sis quilòmetres de Natzaret, en el camí que baixa cap Tiberies. L'assentament, proveït per un brollador, es remunta almenys fins el segle II abans de Crist. Sembla que al segle XVI, els habitants, que eren majoritàriament musulmans,

conservaven la tradició del lloc on Jesús havia fet el miracle. Els pelegrins van trobar una habitació subterrània on s'accedia des de les ruïnes d'una suposada església; la construcció s'atribuí a l'emperador Constantí i a la seva mare santa Helena. El 1641, alguns franciscans es van assentar a la població i van començar les gestions per recuperar aquelles restes, que no van poder posseir fins el 1879. El 1880 es va edificar una petita església i posteriorment es va anar engrandint, entre els anys 1897 i 1906. També es va aixecar el 1885, a uns cent metres, una capella en honor de sant Bartomeu -Natanael-, que era de Canà (Cfr. *Jo* 21, 2).

Amb ocasió del Jubileu del 2000, es va dur a terme una reestructuració del santuari, i es va realitzar abans una investigació arqueològica que completés un altre estudi del 1969. A més de l'església medieval les

excavacions han descobert una possible sinagoga dels segles III-IV construïda sobre les restes d'habitacions precedents, que es remunten al segle I. Aquesta sinagoga tenia un atri amb paviment de mosaics, i un vestíbul porticat amb una gran cisterna al centre, que es conserva al subsòl del temple actual. Les columnes i els capitells del pòrtic també es van reutilitzar a la nau. A l'absis septentrional de l'església, es va trobar un absis encara més antic que contenia una sepultura dels segles V-VI. El tipus de tomba sembla indicar la presència cristiana sobre el lloc durant l'època bizantina. Igual que els testimonis històrics, l'arqueologia no ha ofert proves concloents per situar Canà de Galilea: el lloc on Jesús va convertir l'aigua en vi.

Signes

D'ençà dels temps més antics, la riquesa i densitat del relat de sant Joan sobre els primers passos del Senyor en la seva vida pública ha alimentat la reflexió cristiana. A través d'una narració plena de gran riquesa teològica, el miracle de Canà assenyala el principi dels signes messiànics, anuncia ja l'Hora de la glorificació de Crist i manifesta la fe dels apòstols en Ell. Per això, és significatiu que sant Joan hagi recollit la presència i l'actuació de nostra Senyora en aquell moment.

Enmig d'aquella festa de noces, santa Maria s'adona que manca el vi i acudeix a Jesús perquè posi remei a la necessitat dels esposos. "A primera vista -observa Benet XVI-, el miracle de Canà sembla que se separa una mica dels altres signes emprats per Jesús. Quin sentit pot tenir que Jesús proporcioni una gran quantitat de vi -uns 520 litres- per a una festa privada?" (Joseph Ratzinger / Benet

XVI, *Jesús de Natzaret. Des del Baptisme a la Transfiguració*, pàg. 296). Per Benet XVI, és un senyal de la magnitud de l'amor que trobem al centre de la història de la salvació: Déu "que es malbarata a si mateix per la miserable criatura que és l'home (...). La sobreabundància de Canà és, per això, un signe que ha començat la festa de Déu amb la humanitat, el lliurar-se a si mateix pels homes" (Joseph Ratzinger / Benet XVI, *Jesús de Natzaret. Des del Baptisme a la Transfiguració*, p. 296). D'aquesta manera, el marc de l'episodi -un banquet de noces- esdevé imatge "d'un altre banquet, el de les noces de l'Anyell que dona el seu Cos i la seva Sang a petició de l'Església, la seva esposa" (*Catecisme de l'Església catòlica*, n. 2618).

La intercessió de la Mare de Déu

El lliurament del Senyor pels homes té la seva hora, que a Canà encara no

ha arribat. Jesús, però, la va anticipar gràcies a la intercessió de la santíssima Mare de Déu: "Maria es posa entre el seu Fill i els homes en la realitat de les seves privacions, indigències i sofriments. Es posa "enmig", o sigui fa de mitjancera no com una persona estranya, sinó en el seu paper de mare, conscient que com a tal pot -més aviat "té el dret de"- fer present al Fill les necessitats dels homes" (Joan Pau II, Litt. enc. *Redemptoris Mater*, 25-III-1987, n. 21).

Amb raó, molts autors han vist un paral·lelisme entre el miracle de Canà, on la Mare de Déu s'ocupa amb sol·licitud maternal d'aquells que són al seu costat, i el moment del Calvari, on sant Joan la rep com a mare de tots els homes. Recolzat en aquesta realitat, sant Josepmaria l'anomenava freqüentment Mare de Déu i Mare nostra, i suggeria tractar-la com a fills: "***Maria vol certament***

que la invoquem, que ens hi acostem amb confiança, que apel·lem a la seva maternitat, demanant—li que es manifesti com a Mare nostra. Però és una mare que no es fa pregar, que fins i tot s'avança a les nostres supliques perquè coneix les nostres necessitats i ve prompta al nostre ajut, demostrant amb obres que es recorda constantment dels seus fills" (És Crist que passa, n. 140).

I al mateix temps, un altre element essencial de la seva maternitat es manifesta en les paraules que adreça als criats: "feu el que ell us digui" (Jn 2, 5). "Nostra Senyora, sense deixar de captenir-se com una Mare, sap col·locar els seus fills davant llurs responsabilitats precises. Maria, a aquells qui s'hi acosten i en contemplen la vida, els fa sempre el favor immens de portar-los a la Creu, de posar-los cara a cara davant l'exemple del Fill de Déu. I

en aquest enfrontament, on es decideix la vida cristiana, Maria intercedeix perquè la nostra conducta culmini amb una reconciliació del germà petit —tu i jo— amb el Fill primogènit del Pare. Moltes conversions, moltes decisions de donació pròpia al servei de Déu han estat precedides d'una trobada amb Maria. Nostra Senyora ha fomentat els desigs de recerca, ha activat maternalment les inquietuds de l'ànima, ha fet aspirar a un canvi, a una vida nova. I així el feu tot allò que Ell us digui s'ha convertit en realitats d'un amorós lliurament, en una vocació cristiana que il·lumina des de llavors tota la nostra vida personal" (És Crist que passa, n. 149).

J. Gil

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/noces-a-cana-
de-galilea/](https://opusdei.org/ca-ad/article/noces-a-cana-de-galilea/) (09/04/2026)